

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyenlő részletekben.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKEZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodájában.

Ide küldendők a kizáratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

A villamos közgyűlés.

Nem tudok aludni. Vagyis ha nem tudnék aludni, tehát le nem fekszem. Villamosság járja az idegeimet. Bele ölm ebbe a villam elvezetésre alkalmatlan papírba. Ha tudja, hádd nyelje el az én villamos közgyűlési tapasztalaimat.

A helyi lapok tuloznak is egyben-másban olykor-olykor, — ha magán érdekeket szolgálnak is olykor-olykor: mégis általánosságban a közvéleményt tolmácsolják.

És ezek a helyi lapok folyton sürgetnek városi létesítményeket. Szélesebb területet ezuttal bekalandozni nem akarok, — vízvezetékre, csatornázásra, a közbiztonság meghonosításának kérdéseire és sok más kérdésekre kitérni nem fogok. — Sürgetik a villamostelep felállítását; sürgetik, hogy a helyi vasut villamos áramra berendeztessék, hogy ezáltal gyorsabb, modernebb közlekedés legyen itt. Sürgetik azért, mert a villamos-világítás más városokban, községekben, Debreczen városhoz arányitva nagyon kis városokban már létesítve van. Sürgetik pedig azért, mert ezáltal némi gyarapodást venne az ipar. Sürgetik azért, mert a gáz sok esetben nem alkalmazható s magánosok inkább félnek tőle, mint a villamos-világítástól. Sürgetik a villamosságot a vasuti pályaudvar világítására s azért is sürgetik a városi villamostelepét, mert ha nincs villamostelepe a városnak, akkor a vasut maga rendezi be azt magának s a város egy nagy fogyasztót vesz el s emiatt a városi telep valószínűleg nem lesz nyereség vállalat s talán nem is lesz berendezhető. Aztán azok a helyi lapok mindent a városi tanácstól várják, sőt nem is várják, nem kérik, hanem *követelnek*.

Nos! tisztelt közvélemény tolmácsai, hirdessék, ki ez egyszer legalább, hogy nem a városi tanácson múlik némely dolog, hanem a közgyűlésen.

Előkészítve volt — kifogástalan alapossággal — sőt dr. Szántó Sámuel ur által hozsán, helyes, de előlémosztó beszédben fel is dicsérve alapossággal az egész ügy.

És belezökkentette ezt a tisztelt közgyűlés olyan kátyuba, amelyből kihuzni annyira nehéz lesz, hogy amire onnan kikerül, már akkor az államvasut talán felállítja itt a saját telepét. Olyan kátyuba, amely dokumentálni van hivatva, hogy a közgyűlés nem akarja, hogy ez a tanács alkosson.

Hónapok hosszu munkájával előkészítve lett a létesítés. A telepnek épülettervei készen vannak, — az államvasutakkal való szerződés szövegeztve, betárgyalva, vele az áramegység megállapitva van — s már az építkezéshez akart fogni a tanács, hogy ezáltal a munkanélküli iparosok is munkába s keresethez jussanak; a szegény nép élni tudjon s most vége minden reménykedésnek. Hja! az mindegy. Ezzel be kellett bizonyítani, hogy a tanácsnak nincs igaza a város atyái jobban tudják mit, hogyan kell tenni.

Hogyan kell tenni!?

Előttünk feküdt három ajánlat. Az ajánlattevők a lehető legolcsóbb árakra leszállottak, csak hogy munkát kapjanak, hogy foglalkoztatni tudják munkásaikat — s elejtve lett mindenik ajánlat. — Egyik azért nem kellett, mert berlini német, pedig hajdan a berliniekkel, a burkosokkal barátkoztunk is, a másik azért nem kellett, mert bécsi német; a harmadik azért nem kellett, mert nem kell, majdnem azt mondtam, hogy mert az meg budapesti német.

Pótajánlatok beszerzése határozottatott el. De ez is oly szerencsétlenül, hogy egyik, a berlini ajánlat egyszer s mindenkorra kizárattott a pályázatból, noha legolcsóbb volt s noha kifogástalan korrektséggel ajánlkozik a munkának 84 százalékját honi anyagból s honi földön állítani elő s noha bejegyezve van, mint hazai czég s itten van is valaminő telepe, üzlete. Ezzel akaratlanul is érdemlegesen határozott eme czégre nézve a közgyűlés s így határozata mint érdemleges határozat megfeleltethetővé vált. Ez az aztán, ami elkedvetlenítheti a tanács tagjait attól, hogy ambícióval igyekezzenek valamit előre vinni.

Mert amig egyfelől teljes nyugodtsággal vette volna tudomásul a tanács a vállalatnak bármelyik czég részére való odaítélését, addig másfelől a mostani elodázó határozattal leforraza van minden buzgólkodása, sőt az a reménye is, hogy a villamosáram szolgáltatásra az államvasut velünk szerződni fog.

Mert ugyan mi következhetik most, amikor a közgyűlés 5 nap alatt bekívánandóul mondotta ki, a két megmaradt czég zárt pótajánlatát?

Fennálló törvényeink szerint az következik, hogy: hitelesítettik holnap azaz november 8-án a közgyűlési határozat. Nehéz munka lesz a hitelesítés olyan határozatnak, mely olyan pongyola, olyan laza indítványok nyomán volt kimondandó. De elvégre hitelesíttetniök kell.

De ekkor nem következik el még az öt napos záros határidő kezdete. Mert még előbb a következő 8 nap alatt ki kell tenni a közgyűlési határozatot 15 napi közszemlére. Ez a 8, meg 15 nap együtt 23 napi időhaladékot jelent s lejár december 1-én vagy ha a 8 napi terminusból valamit megspórolunk, ha a 8 napnál hamarabb megtörténhetik a közszemlére kitétel, akkor is csak a folyó hó végén.

December 5-én, vagy végén megtudjuk tehát, hogy apellált-e a berlini czég, akinek a tanácsi végzés elleni felebbezése a fentiek szerint érdemlegesen elintézve elutasítva lett, vagy nem apellált. Ha apellált, úgy függőben marad az ötnapos záros határidő sorsa s várunk kell, mit határoz az a belügyminiszter, akit időközölni ma alkotmányos érületünk nem engedhetett meg. Ha aztán a berlini németnek, mint nálunk is czégjegyezve levő vállalatnak

odátelni fogja a vállalatot — mondjuk — december végén, akkor ugyan már a tél miatt nem fogunk építkezni tudni, de a közgyűlési városatyáknak sem lesz többé joguk határozni. Ha pedig nem ítéli oda annak, következhetik az öt napi záros határidő.

Tegyük fel, hogy december végén eljutunk idáig s az öt nap január első felében lejár. Az akkor beérkező ajánlatok felett aztán megindulhat a vita.

De első kérdés az, vajon fog-e beérkezni ajánlat, s mindkét czégtől érkezik-e? Tegyük fel, hogy érkezik mindkettőtől, sőt azt is felteszem, hogy egyik czég sem fogja mondani, hogy a változott viszonyok, munkabérek, változott piaci árak, változott politikai viszonyok folytán most már magasabb árakkal kell számítaniok, hanem olcsóbb árakat számítanak.

Felmerül a második kérdés, hogy ezen ajánlatok felett melyik forum határoz?

A közgyűlés új ajánlatok felett első fokulag nem határozhat s nem is oda, hanem a tanácshoz kell beadniok az új ajánlatokat.

Tehát a tanács határoz.

Szabályzatunk szerint a tanács tartozik előkészíteni (esetleg az illető szakbizottságoknak véleményes javaslata meghallgatásával) minden ügyet s úgy terjeszteni a közgyűlés elé.

Harmadik kérdés aztán, hogy vajon okvetlenül a közgyűlés elé kerül-e, okvetlenül felterjesztendő leend-e ez az ügy a közgyűléshez.

Nem okvetlenül. Mert ha a tanács határozatát az a számításba vett két czég közül egyik sem felebbezi, vagy pláne csak egy czég, az egyik pályázik: akkor a közgyűlésnek ismét nem kell fáradoznia a módok kikeresésében annak demonstrálására, hogy a tanács nem tud létesíteni semmit.

Ugy-e alapos kátyuba jutottunk?

Ézen már nem segíthetünk.

Miért mondtam el mégis mindezt? Azért, hogy a városatyák próbálják meg elhinni, hogy a tanács kellő körültekintéssel, jóakarattal szokott dolgozni s hogy a tanács határozatainak okvetlenül ellene szegülni nemcsak a tanácsnak okoz kedvetlenséget, hanem sok kárral, hátránnyal jár a városra is.

Nánási.

A vízvezetékről.

Írta: Dr Sárváry Gyula tisztii főorvos.

A közegészségi viszonyok jelentékeny javulása nem apró intézkedésektől, hanem nagy fontosságú kérdések megoldásától várható.

Ezek között a legfontosabb a vízkérdés, a városoknak vízvezetékekkel való ellátása.

E nélkül a lakások, udvarok és utcák tisztántartása nem lehetséges, a por, mely lélegző szerveinket betegíti meg, el nem hárítható és üde levegő, mely egészséget és erőt ad, nem lehet.

Statisztikai adatok igazolják, hogy mindazon városokban, melyek vízvezetékekkel bírnak, a halálozási százalék csakhamar a felére szállott le és ezzel együtt a ragályos betegségek elterjedése is nagy mértékben csökkent.

Ha eltekintünk azon sokféle ragályos betegségeknek pusztításaitól, melyekben városunk gyakran bővítködi, melyeknek felmerülése pedig szintén összefüggésbe hozható

a jó ivóvíz hiányával és csak a jó ivóvízzel szoros összefüggésben levő bélhurut és izfuzsibani veszteséget vesszük szemügyre, — melyekben nálunk évenként 400—500 haláleset fordul elő — már elegendő ok arra, hogy a vízvezeték kiépítésére minden erőnkkel törekedjünk.

Ezen betegségek tapasztalás szerint leginkább a szegény népnél merülnek fel, kik házaiknál jó ivóvizet szolgáltató kuttal nem bírnak, a hozzájuk nagy távolságra levő utcai kutakból látják el vízszükségeiket.

Az utcai kutató való nagy távolság azonban nem engedi meg, hogy a napnak minden szakában üdítő jó ivóvízzel lássák el magukat, hanem az egy napi vízszükséglet napjában egyszer beszerzve, az hívós pinchezhelyiség hiányában felmelegszik és bakterium kifejlődésére alkalmas talajt talál. A viznek ezen romlott állapota' idezi azután elő a különböző bélbetegségeket.

Nagy számban pusztít nálunk a tüdővész is, ugyhogy évenként 280—300 egyén esik áldozatául. Ugyde a tüdővész kifejlődésére a por, — amely a várost csaknem állandóan porfelleggel veszi körül és csak esős időben tűnik el — nemcsak azért veszedelmes, mert a tüdővész csiráinak terjesztője, amennyiben ezek csak száraz állapotban veszedelmesek, hanem a por lélegző szerveinkbe jutva, azokat megbetegíti és különféle súlyos tüdőbetegségeket idéz elő.

Vízvezeték nélkül e porfelleg el nem tűntethető.

Jó csatornázás sem képzeltető el vízvezeték nélkül, mert a fedett utcai és udvari csatornák, vízbőlítés nélkül veszedelmesebbek, mint a nyílt csatornák, mert azok tapasztalataink szerint a fertőző betegségeknek természetes és állandó melegegái.

A csatornahálózat létesítése miatt is első sorban a vízvezetékkel kell kiépíteni és csak azután foghat a hatóság a csatornahálózat kiépítéséhez.

A vízvezeték kiépítésénél a legelső és legfőbb kérdés az, hogy vajon állandóan elegendő és jó ivóvíz mennyiséget szerezhetünk-e be és nem kell-e attól tartani, hogy a nagy költséggel előállított vízvezeték, a vízhiány miatt felmondja a szolgálatot.

A vízvezetés módjai közül legtermészetesebb és legolcsóbb vizet a források adják. Hiánya, hogy a források és hegyi patakok vízmennyisége az időjárástól és a csapadékoktól függ.

Nálunk forrás vagy tiszta hegyi patak nem áll rendelkezésünkre és e miatt a síkságon fekvő városokban a vízszerszeds legjobb és legmegbízhatóbb módja a nagy mélységben fakadó talajvízzel való ellátás.

Ezen mély források, melyek 95—100 méter mélységben fakadnak, nincsenek alveteve az időjárás és csapadék ingadozásainak és e miatt ezekre biztosan lehet számítani úgy mennyiségi, mint minőségi tekintetben.

A mélyfúrású kutakból nyert talajvíz megfelel a jó ivóvízhez kötött feltételeknek.

Azon aggodalom, hogy ezen mélyfúrású kutak a város vízszükségletét fedezni nem képesek, semmi alappal nem bír, mert a próbafúrások és próba szivattyúzások eredményei a legbiztosabban igazolják, hogy a mélyfúrású kutak bő mennyiségű vizet adnak és a város által felkért szakferiák szakvéleményei is határozottan a mellett szólnak, hogy nálunk is a feltárandó vízréteg mindenkor elegendő és bő vízmennyiséget fog szolgáltatni a létesítendő vízvezetéknek.

Talajvizet szállít hazánkban a már több év óta használatban levő győri, soproni, kolozsvári, aradi stb. víz-

vezeték a közönség teljes megelégedésére, külföldön pedig Köln, Grác, Majna-Frankfurt, Darmstadt stb.)

Az a felfogás és ellenvetés, hogy e városok mellett folyóvíz lévén, ez táplálja az itt készített mélyfúrás kutakat, teljesen kizárható, mert a forrás, patak és folyóvíz vízmennyisége mindenkor az idő járástól függ, azok száraz időben: ki is apadnak, míg a mélyfúrás kutak attól függetlenül, mindenkor a föld mélységében levő víztengerből táplálják magukat és e miatt állandóan bővizet szolgáltatnak.

Arra a kérdésre, hogy vajjon a vízvezeték házi kezelésben maradjon-e, vagy pedig magán vállalkozónak vagy részvénytársaságnak adassék-e át: nézetem az, hogy egy ily fontos közegészségi intézményt vállalkozónak vagy részvénytársaságnak kiadni, megbocsáthatatlan bűn lenne, mert azok csak a saját hasznukat néznék és ez által a víz drágább lenne.

Mindazon városok, melyek tapasztalás hiánya miatt vagy félelemből részvénytársaságnak vagy magán vállalkozónak adták át a vízvezeték kiépítését, igyekeznek azt mielőbb házi kezelésbe venni.

Állításom igazolására csak Sopron városra hivatkozom. Ugyanis a lapok szeptember hóban közölték, hogy a városrendkívüli közgyűlése elvből elhatározta, hogy város vízvezetékét amely részvénytársaság tulajdoná 950,800 kor. összegért megváltja és a névszerinti szavazást már a legközelebbi közgyűlésen ejtik meg. A névszerinti szavazást a napokban ejtették meg.

A vízvezeték ne legyen a város kezében, sem jövedelmező vállalatnál, hanem csak a bekerülési és fenntartási költség erejéig állapítsa meg a vízhasználati adót.

A vízvezeték el- vagy el nem fogadásától függ, hogy Debreczen város egészséges város legyen-e — hová a vidék is tömegesen és örömmel költözködjék be, azt nagygyűlés és széppé tegye, — vagy pedig továbbra is fertőző betegségek tanyája maradjon és mérhetetlen sok szomorúság forrása legyen.

A legdrágább kincs az egészség lévén, a bizottsági közgyűlés áldásos munkát fog végezni és Debreczen város rohamos fejlődésének alapját veti meg akkor, amidőn a közegészségügy javítására szolgáló vízvezeték kiépítését elhatározza.

Városi közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott Domahidy Elemér főispán elnöklésével, ki díszmagyarban megnyitván a közgyűlést, néhány meleg szóval üdvözölte a bizottsági tagokat, kik teljes számban vonultak fel a közgyűlésre, szép lelet adván tömeges megjelenésükkel, ugy a veszedelemben forgó alkotmányos élet, mint a tárgyszerűzet egyéb fontos pontjai iránt.

Debreczen sz. kir. város ugyanis már régebben azon határozatot hozta, hogy az országgyűlésileg meg nem szavazott önként fizetni szándékolt adók elfogadását meg nem engedi, valamint a szintén meg nem szavazott unjockok belépési nyilatkozatát tudomásul nem veszi. Ezen határozatot a belügyminiszter megsemmisítette és erről Debreczert értesítette. Kovács József, városunk polgármestere ezen megsemmisítő rendeletre jelentést tett a főispánhoz, hogy most sem érzi magát kötelezettnek a törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozata ellen cselekedni, egyben bejelentvén ezen nézetét a városi tanácsnak is, mely minden

tekintetben helyeselve a polgármester eljárását, a megsemmisítő rendeletet azon javaslattal terjesztette a közgyűlés elé, hogy a közgyűlés minden tekintetben ragaszkodjék kimondott határozatához.

A tanács hazafias határozatát Márton Imre biz. tag kiegészíteni kívánta és terjedelmes megokolást fűzött a tanácsi javaslatához, ennek elfogadását ajánlván. A városi tanács, tekintettel arra, hogy a Márton Imre biz. tag javaslata ugyanazon belső erőt tartalmazza és a tanács által javaslatba hozott határozatot csak bővíti, azt magáévá tette és Vecsey Imre főjegyző felszólalása után egyhangú elfogadásra ajánlotta. A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a tanács hazafias hozzájárulását és a Márton Imre biz. tag javaslatát egész terjedelmében határozatá emelte.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága azonban nem érte be ezen határozattal, hanem Márton Imre biz. tag indítványára egy tizenkét tagú bizottságot alakított az alkotmányos élet és tisztviselőinek erkölcsi és anyagi védelmére. A városi tanács hátsó szívvél vette a közgyűlés jóindulatát, mely minden esetűség ellen védelmezni kívánja az alkotmány védelmében eggyé forrott tisztikart.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő: Domahidy Elemér főispán a megjelentek szíveslye üdvözlése után a közgyűlést megnyitotta. Ezután Vecsey Imre felolvasta a legfelsőbb kéziratot, amely a kormány kinevezéséről szölt, felolvasta továbbá a Fejérváry kormány tagjainak leiratait is, amelyekre a tanács egyszerűen irattárba tétetni javasolt. A közgyűlés a tanács javaslatát egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Majd felolvastattott a belügyminiszter ama rendelete, amellyel Debreczen ellenállására vonatkozó közgyűlési határozatot másodsor is megsemmisíti.

A tanács azt javasolja, hogy a leiratot ne vegyék tudomásul s tartsák fenn a régi határozatot.

Márton Imre elismeréssel szölt a tanács hazafias magatartásáról és felolvasta a következő határozati javaslatot, amelyet szintén zúgó tapsok, harsány éljenzés között fogadtak el. Ez az indítvány a következő:

Mikor a kormány és a törvényhatóság között vita tárgyat képezi, hogy vajjon törvénybe ütköző-e valamely kormányrendelet vagy sem, az ilyen vitás kérdést az 1886. XXI. t.-cz. 19. §-ának rendelkezése szerint végérvényesen a képviselőház dönti el.

Mint hogy a kormány és törvényhatóságok közt folyamatban levő vitás kérdésben a képviselőház folyó 1905. évi június 27-én tartott ülésében már döntött s e döntő határozatában a kormánynak hivatalban maradását s további kormányzását alkotmányellenesnek nyilvánította és kimondotta, hogy ily alkotmányellenes kormányzattal szemben a legszigorubbán érvényesítendő alkotmányunknak azon sarkalatos tétele, mely szerint »országgyűlésileg meg nem szavazott adót beszedni és unjockot kiállítani nem szabad«, hogy a kormány az áll. jövedelműnek — különösen a közadóknak igénybevétele feljogosítva nincs, — hogy a véderő kiegészítését illetőleg tétszámának fenntartását törvényesen nem eszközölheti, a törvényhatóságokat pedig egyenesen figyelmeztette az 1886. XXI. t.-cz. 20. §-ára és az 1504 I. t.-cz. 5. és 6. §-ára; sőt kimondotta a zt is, hogy elvárja tőlünk, »hogy az alkotmányellenes kormányzatot támogatni nem fogják«;

mint hogy továbbá az országgyűlés képviselőházának — ily döntő határozata után, az alkotmányellenesnek nyilván-

nitot és magát minden törvényes ellenőrzés és felelősség alól önkényesen kivonó kormányt az 1886 XLI. t.-cz. 19. §-án alapuló megsemmisítési jog gyakorlására illetékesek el nem ösmerhetjük;

minthogy végre a tárgyalás alatt levő belügyminiszteri leirat országgyűlés által meg nem szavazott újonczoknak tényleges kiállítását akarja lehetővé tenni s így azon rendeletek közé tartozik, melyek az 1886 XXI. t.-cz. 20. §-a szerint még alkotmányos kormányban szemben is kötelek a végrehajtás kötelezettségének szabálya alól;

mindez indokok alapján indítványozzuk annak kimondását, hogy Debreczen sz. kir. város törvényhatóságainak bizottsági közgyűlése, polgármesterének felterjesztését helyesli; a bizottsági közgyűlésünkhez újabban intézett belügyminiszteri leirattal szemben kijelenti, hogy az ez ügyben f. évi június hó. 28-án hozott határozatát fenntartja, e határozat megtartására összes tisztviselőit és alkalmazottjait kötelezi: a belügyminiszteri leirattal pedig irattárba tétetni rendeli. (Aláíráások.)

Az alkotmányos biztosítók megóvása czéljából a közgyűlés jöletti bizottságot választott. Márton Imre javaslatát fogadták el e tárgyban. A javaslat a következő:

Debreczen szab. kir. város törvényh: biz. közgyűlése alkotmányos jogainak védelmére egy elnökből, két alelnökből és 14 tagból együtt tizenhét tagból álló bizottságot alakít.

E bizottságnak kötelessége az alkotmányellenes kormányunk törvényhatóságunkra vonatkozó rendelkezéseit figyelemmel kísérni a szükséges teendőkre közgyűlésünk figyelmét felhívni, alkotmányos jogainak védelmére netalán szükséges indítványokat és határozati javaslatokat készíteni s az elnökséghez kellő időben benyújtani, sürgős és fontos esetekben rendkívüli közgyűlés összehívásáról gondoskodni.

Ugyanezen bizottságnak joga intézkedni, ha az alkotmányos jogaink védelmére irányuló közgyűlési határozataink megtartásáért vagy végrehajtásáért tisztviselőink közül bárki hivatalától föltűggeszetenék, vagy tisztviselőink közül valaki ama határozataink ellen vétene, vagy bármely más okból rendkívüli közgyűlés szükségesnek mutatkoznék, de összehívását az elnökség megtagadná, vagy bizottsági közgyűlés tartása már lehetséges se lenne. Az ily intézkedések megtételére a bizottság oly feltétellel halmozhat meg, hogy intézkedéseiről közgyűlésünkhöz, mielőtt lehet, jelentést tenni kötelek. A közgyűlés a képviselőháznak 1905. június 21-én hozott határozatához képest a tisztviselők irányában a törvényhatóság határozatainak megfelelő alkotmányos működésük következményeieről erkölcsileg, illetményeikért a városnak egész vagyonával anyagilag is teljes zavartosságot vállal. Ebből folyólag fólhatalmazza s utastítja a polgármestert vagy törv. helyettesét, hogy a bizottságot az általa szükség esetén és elszámolás kötelezettsége mellett folyósítandó tisztviselői fizetések és egyéb szükségletek fedezésére kellő alappal lássa el. Ezen alapján felelősség mellett kezelésére pénztárossá a bizottság saját kebeléből válassza.

Elvárja a közgyűlés ezen bizottságtól, hogy feladatát lelkiismeretes hazafisággal fogja teljesíteni.

A városi tanács az indítványt pártolólaj terjesztette a közgyűlés elé. Hálás köszönetét nyilvánítja a közgyűlésnek a tisztviselők anyagi helyzetét biztosító intézkedéséért. Ezután következett a jöletti bizottság megválasztása:

Elnök: dr. Thaly Kálmán, alelnökök dr. Bakonyi Samu és Szabó Kálmán. Tagok: dr. Fejér Ferencz, Harangi Sándor, dr. Kenézy Gyula, Kertész Mihály, Kiss Albert, Komlóssy Arthur, Kovács József, Márk Endre, Márton Imre, Pálffy Gábor, Szikszay Szabó József, dr. Tüdös János, dr. Ujfalussy József, dr. Varga Lajos.

A közgyűlés ezután a szövetséghez elnöknek köszönő leiratát vette tudomásul.

Következett a villamos telep ügye. Oláh Károly tanácsnok terjesztette elő a pályázat ügyét. Felolvasta az ügy előzményeit, a tanács határozatára beadott felelőbezzésekre. A felelőbezzés szakzerű leírását kivonatossan ismertetve ezután

Szabó Kálmán: E kérdésnél arra kíván sulyt helyezni, hogy a magyar ipart támogatassuk. Ha a város elfogadta a Siemens czégtől a pótajánlatát a jótállásra, akkor kötelelessége a Ganzgyártól is elfogadni. Most pedig mindkettő egyenlő elbírálás alá kerül.

Már most a magyar ipar érdekek következnek. Beszél arról, hogy magyar munkásoknak ad kenyeret és így a pénz is itt marad nagy részben. Halasztó indítványt ad be. A magyar munkáscsop. érdekeit kell istápolnunk és ezért szükséges, hogy újabb pótajánlatot adjanak be.

Márk Endre megvallja, hogy nyugodtan szavazhat a tanács javaslatára, de most már nincs ezen a véleményen. Szabó Kálmán indítványából az is következhetnék, hogy próbáljunk új pályázatot hirdetni, a közgyűlés most a pótajánlatokat is elfogadta és így el kell tekinteni az elvi alaptól. A tanács magyar czéget ajánl a közgyűlésnek. Hosszas fejtegetés után kijelenti, hogy nincs más hátra, mint az ajánlatot tevő czégek közül szűkebb pályázatot csinálni. Két magyar czéggel van dolgunk.

Felkiáltások: Csak az egyik az!

— Csak Ganz!

Márk Endre: Végül indítványt terjeszt be, hogy újabb versenytárgyalást tartsanak mind a három czég közbenjöttével.

Oláh Károly kijelenti, hogy a Siemens-czég pótajánlata úgy szól, hogy csak az esetben enged 27 ezer koronát, ha a közgyűlés most határoz. Majd kijelenti, hogy Siemensék magyar czég.

Zádor Lajos mindig ahhoz járul hozzá, amelyik ajánlat a legolcsóbb. A Ganz-czég mellett foglal állást és kijelenti, hogy lehetséges, hogy a Ganzék részvényesei külföldi emberek, de a gyár maga magyar. Javasolja, hogy igen rövid határidőn belül kérjenek újabb és olcsóbb ajánlatot mindhárom ajánlkozótól.

Frend Jenő azzal jött ide, hogy a szavazatát semmibe befolyásolja. Nélkülözi a szigort a városi versenytárgyalásoknál. A mai közgyűlésre beadott Siemens-fele ajánlat arra készíti, hogy a tanácsi javaslatot fogadja el.

Márton Imre kijelenti, hogyha a Siemens czéget felszólították ajánlata javítására, akkor meg kell kérdezni a többit is. Amikor a Siemens-czég megbizottja nála járt, kijelentette, hogy a Ganz-czég előtt meghajtja lobogóját. A maga részéről javasolja, hogy intezzen a közgyűlés a Ganz-gyárhoz felhívást újabb ajánlatra. Ha a Ganz-ajánlat olyan lesz, mint a másik kettő, föltétlen azt fogadja el.

Kola János kijelenti, hogy ez üzleti dolog. A tanácsi javaslatot kéri elfogadni.

Bakonyi Samu röviden kíván hozzászólni. Ellensége annak, hogy a pályázat keretein változtassanak. A tókerés,

hogy mit kell tenni, a pályázat utólagos licitálásainál. Úgy hallotta, hogy a város villamos telepének sürgős felállítására elsőrendű szükséglet. Állásfoglalását függővé teszi attól, hogy az újabb verseny kitüzése nem-e késleltetné a telep létesülését. Nyugodt a felől, hogy a czégek a mához kötik ajánlatukat. Neki az a fő, hogy elnyerjék a munkát. Igazságtalanság volna, ha Siemenseket elejtenék. Monopoliomot nem lehet teremteni. Miután alapos a reménye, hogy pénzügyi tekintetben az utóajánlatot tevő czégek megkérdezése előnyös lesz s így szükséges a szűkebb körű olcsó ajánlat-éves. Ezt javasolja.

Kovács József Bakonyi kérdéseire válaszul kijelenti, hogy a szűkebb körű versenytárgyalás igenis késlelteti a telep felállítását. A tanács minden tagja rokonszenvezett a Ganz-gyárral. Ez a rokonszenv azonban elhidegült, mert a czég igen magas árösszeget nyújtotta be ajánlatát. Kétségtelen, hogy az úgy újabb előadásával nagyon kés-
nénk. Kéri, hogy a közgyűlés határozzon.

Benedek János dr. hosszas beszéddel fejtegeti, hogy a tanács jóhísmiseggel járt el. Ez a Siemens czég magyar. A polgármester felvilágosítása után elsőrendű szükség a telep felállítására. A Siemens ajánlat megkerülésével az általa-
tános czégajánlatot kéri elfogadni.

Szánthó Sámuel arra tér ki, hogy a pályázat kiírása ritka gondossággal történt. A hazai ipart kell első sorban szem előtt tartani. Világosan ki van mondva a pályázatban, hogy csakis magyar gyárteleppel bíró czég ajánlkozhatik. Fontos a jótállás kérdése is. A Ganz és a Siemens között két eltérés volt. Az árnál és a szállításnál. Sajátságos, hogy mindig azt mondjuk, nincs iparunk. Hogy is volna, mikor azt ami van, osztráknak nevezzük. A Ganz-gyár tulajdonképen gyűjtő név. Mikor ide jött Debreczenbe, hogy pályázzék, 60 ezer koronával többet kért. Végül kérte, hogy fogadtassék el a tanácsi javaslat.

Szabó Kálmán veszélyeztetve látja a magyar ipart. Kéri még egyszer felszólítani a két ajánlattevőt.

Juhász Ignác: Meghallgatott mindenkit, kéri, hogy őt is hallgassák meg. Többen azt mondták, hogy a pályázat üzleti kérdés. Ő is osztja ezt, de egy kis különbséggel. Utóajánlat el nem fogadásáról is volt szó. A közgyűlés megnyitása előtt a Ganz-czég volt a legolcsóbb. Hirtelen 27 ezer koronával leszálított a Siemens-czég. Ez nem korrek eljárás és így nem lehet most mást tenni, mint, hogy záros határidő alatt tegyenek újabb ajánlatot.

Márk Endre indítványt tesz, hogy e hó 25-re újabb rendkívüli közgyűlést hívjanak össze, amelyen döntsének. Végül Oláh Károly el a zárszó jogával.

Domahidy Elemér főispán kijelenti, hogy a halasztási indítványok felett kell döntenie. A főispán felteszi a kérdéseket, hogy a közgyűlés elfogadjá-e a halasztó indítványokat?

A közgyűlés 82 szavazattöbbséggel 34 ellen elfogadta ezt.

A közgyűlés végül kimondotta, hogy a Ganz és Siemens czég öt napon belül ajánlattételre hívassanak fel. Majd két kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Debreczen multjából.

Régi tanácsi határozatok.

— Második közlemény. —

1638. Akik szánkázásban, magok kedvét akarván tölteni, deprehdáltatnak mindazokkal egyetemben, kik a szánon lesznek, a kétajtaju fogházhoz vetnessenek és 15

napig ott tartassanak. A templom előtt való kalodában egy vasárnapon legyenek.

Ezen tilalom úgy látszik, hogy csak a farsangi szánkázásra vonatkozott. A tanács ugyanis a puritán kálmínista erkölcsökkel nem találván összeegyeztethetőnek a csengős-bongós szánkázást. Munkára azonban szabad volt szánkát használni, mert 1665-ben a tanács, a székellyhi vár elron-
taszra Villás István és Tikos Ambruzs másfélszáz szának-
kal küldi ki.

1665. Az szombatnak megrontói ellen, hogy az Istennek haragjának tüze ne gerjedjen ellenünk és az ő Felsége büntetését kerülhessük, hogy senki vasárnap éjfélig se ki, se be ne jöhessen, aki különben cselekedik és szombatot megrontja, érdemes büntetését elveszi. Szombaton éjfélén tul is se be, se ki senki nem bocsátatnak.

A puritán erkölcsű Debreczen ez által a nyugalom napját akarta megszentelni.

1665. Az dohányszívás felől concludáltatik: az dohán-
szívás felől, hogy kárt, romlást ne hozzon, szerezzen, városunkban a modo inposterum sub poena fl 12 interdicitur, akit rajta érnek, exigáltatik.

Azelőtt sub poena capitis volt tiltva a dohányszívás.

1665. Az kaszásoknak tiz polturát kell adni, a gyűjtőnek hatot, aki az végzés ellen cselekszik, 12 forint a büntetése.

Ezen határozat, illetve tilalom szabályozta a munkások követelését.

1667. A görögök felől concludáltatott: az tiszteletes Tanács elvégette, hogy itt az városban lakásuk semmiképen meg nem engedtetik.

Az idegenek kalmárkodását akarta ezzel a tanács korlátozni.

1667. Az cigányokról végeztetett: Hétfőn napestig, kedden tizenkét óráig ne legyen szabad az cigányoknak árulni, lovakkal elvételek poenájával, sem venni, sem elejébe másoknak kienni.

A tanács okos határozatával — amennyire lehetett, a tolvajkodásra akkor is hajló cigányokat a várostól távol igekezett tartani.

1667. Az Inneprontók ellen végeztetett: sem erdőre, sem dumjére menni ki nem szabados, az, ki ellene ünpingál, kalodába vettetik.

Az Bolt és Kocsmákon míg a két praedikatio végben ne megyen, ne áruljanak.

Bezeg más most a szokás Debreczenben.

1669. Az pályínkát, Gorelykát nem lézsen szabad behozni Inspectorok hire nélkül, az Bártfai ember főzzön Aquavitát s adja be itczével város számára.

A város abban az időben nem engedetti idegenek szeszest italt behozni, csak conditionál.

1669. Bánfi Dénes ur parancsolja: Borokat és Élét szállitsunk Somlyóra, Fejedelem ő nagysága kijövetelére, s asztalára. — Két hordó bort kell küldeni.

A bort Szentesi János uram vitte el jó lovakon, de Bánfi Dénes ur keveselte és lepiszkolta a csekély küldeményért Szentesi borbíró uramat.

1670. Lévai Istvánt a scholából epciálták, most recipiáltatni kéri magát. Deliberatum: volt neki előirt törvénye, mért nem tartotta meg, nem recipiálódik.

A diák nagy hibát követett el, amit itt leirni nem lehet.

1670. Az Mester-utczán kívül szőlős kertnek helyet kell mutatni.

A mostani Vénkert.

1670. A város az Monostori Praediumot kezéhez vette, az Hatházaiaktól belőle kivetette, sommát érte adott frt 2000, item száz forintos lovat s holmi díbdábot.

1672. Az mely Tanácsbéli személyt Isten ez világból kiszállit, azon esztendőben sem tizedes, sem kapitány semmi exactióra ne erőltesse az házanépet.

A tanács ezzel az özvegyet és a gyermekeket védelmezte.

1671. A vásárbíró fizetése ennekutánna a modoinposterum léssen az kettőnek fl 40, item két pár csizma.

Később ők is fizetésemelést kértek és kaptak is, emendáltatván salláriumuk kettőjöknek 5 forinttal.

1671. A jól készült Bocskor dr. 24, a szörös Bocshoz dr. 21 liméltatott, aki alább való, alább adják dénároknak, értendővén az numerus!

1671. Az szőlőmetszőnek 8 poltura, a kapásnak, karóznak hat poltura az bére sub poena 12.

Ebben az időben már sok szállós kert volt a város alatt.

1671. Publicáltassék a városban, hogy senki görögöt, ráctól, törökötl hitelbe ne vegyen, ha mi ügye-baja következik, magának tulajdonítsa.

Okot ezen rendeletre az adott, hogy az idegen kalmárok adósaik fejletésével szüntelen zaklatták a magisztrátust.

1674. A nagy erdőn levő makkra kilencz pénzre kell a sertést kibocsátani.

Most valamivel drágában adja a város a makkoltatást, de a hus is drágább.

1675. Minthogy az Isten szombatjának megrontására volt a hétfői vásár, hogy a régi előbbi helyre redukáltassék a keddi vásár, hétfőn minden Boltok betétessenek, senki se Bótos, se Kádas, se Görög, se Gyótsos hétfőn ne áruljanak, mivel Isten dicsősége forog a dologban.

Oka ennek, hogy hétfőn sok részeg ember jár-kelt a vásárban a vasárnapi ital göze nem párologván el fejükből.

1678. Publicálni kell az gyermekeknek az utcánként való kártyázás s márványozás megtilalmaztatik.

1679. Istennek kemény csapása rajtuk lévén, kiváltképpen az rettenetes dőghalál, ismét az szárazság is, tetszett egyező értelemben Istennek kedvét keressük és becülettel Istenhez megtérjünk s csütörtökön hetenként ünnepet szenteljünk.

Ez a csütörtöki ünnep évekig tartott, sőt 1681-ben a tanács minden hónap első csütörtök napjára bójtót rendelt.

1682. Senki sem társ pohárra, sem mester aszaltira maga borából nem adhat, hanem a város csapszékéből okhasson bort sub poena frt 200.

Ime századokkal ezelőtt is volt a városnak csapszéke, mely jövedelmet hozott. Ezzel kapcsolatban elrendeli a tanács, hogy idegen helyekről bort behozni nem szabad.

1682. A szerfőzők instancziáját megtekintvén a tiszteletes Tanács, megengedte az idén, hogy aki főzni akar, frt 40 fizessen; sert mindazáltal jót főzzenek, másként serbirák Uraméknak impensáltatik, hogy az alkalmatlan sernek fenekét kivágják.

A tanács ugyanis sok panaszt hallott a serfőzőkre.

1683. A hentesekről statuáltatik: amely hentesek régen henteskednek, nőtelenek: Pünkösdre megházasodjanak, alloquisz mestersegek mellől elesnek. Aki pedig most állanak közikbe, azok is azon esztendőben megházasodjanak, már esztendőre nőtelni nem henteskedhetnek. Valakik pedig

közülök az dohán sziváson kapattatnak, azon esztendőben mesterségüktől priváltassanak.

A magisztrátus a mesterekbek házasságát mindenkor szorgalmazta.

1685. Rendeli a tanács, hogy a tiszta búzának köbje legyen 5 frt; az abajdócé 4 frt; a rozsnak 3 f. 50 dénár, az árpanak 1 frt 60 dénár.

1688. A magisztrátus Kéki István szenátort a Portára küldötte. Ő azonban opponált. Deliberatum. Mivel kötelessége ellen vétekezett, tisztjétől — megtekintvén régi hűséges szolgálattáért, meg nem fosztatik, hanem tizenötöd napig fogságba vétetik, aztán reconciliáljon.

Igy bántak akkoron a kötelességüket nem teljesítő tisztviselőkkel.

1688. Hosemán Péter elhagyta hites feleségét, azt mondván, hogy akkor sem szeretete, mikor elvette. Hóhér által mint hamis hitű kiűzetett a városból.

A családi élet békéjét védelmezte a magisztrátus ezen kemény ítéletével.

Eladósulás.

Régóta politikus nemzet a magyar. A politika napi kérdései régóta a legnagyobb mértékben tudják lekötni azok figyelmét, akik nálunk közdolgozók foglalkoznak. Az egyoldalúság azonban, mely a nemzeti lélek ezen irányában nyilvánul, nem alkalmas arra, hogy egymagam a nemzeti nagyságot és emelkedést biztosíthassa. Támaszkodva arra a fejlődésre, mely nemzetünk az utolsó évtizedek során átmert, azt hiszem és azt kell hinnem, hogy a nemzet komolyabb és a napi politika által nem érintett részében fenn kell maradnia egy bizonyos mennyiségű érdeklődésnek oly dolgok iránt, amelyek a momentán kérdésben forogó problémákat nem érintik ugyan, de annál eltorzíthatatlanebbül folynak be a jövő alakulásra. Szóval a politikai pártok tusán felül még a politikusnak is meg kell őrizni egy bizonyos mennyiségű érdeklődést oly témák iránt, amelyeket itt fejtegetni kötelességem.

A francia polgári törzskönyv, a híres Code Napoleon százéves jubileumát csak nem régen ülte meg Franciaország. Azét a törzskönyvet, mely örök dicsősége, nemzetének nemcsak tartalmánál fogva, hanem főleg azért, mert bölcsőjét a forradalom minden képezetét felülmúló erőszakossággal ringatták. A forradalmi férfiak, akkor, mikor minden kockára volt téve, nem vesztették el hitüket és reményüket a jövőben, sőt inkább tudták koncentrálni jogi tudásukat és teremtettek oly törvénykönyvet, amely a haladásnak új ösvényeit jelölte ki. Ennek a példának nyomán kell, azt hiszem, nekünk is eljárnunk és nem engedni át a közömbösségnek a magyar föld jövőjét akkor, amikor a politikai harcok sulya és tüze elvonni készül a figyelmet minden egyébtől.

Annak a pusztulásnak, mely a magyar föld művelői és birtokosai közt napról-napra érezhető, nagy mértékben oka az a tény, hogy ezek iránt a kérdések iránt idáig kevéssé vagy éppen nem érdeklődünk.

Az eladósulás lehetősége az 1848-iki reformok keresztül vitelével nyílik meg. Nem kell ugyan azt hinnünk, hogy már előbb ne lettek volna eladósult földbirtokok. Nagyon is voltak. Azonban az egész földbirtokra nézve az eladósulást a régibb jogi rend mellett egyaránt gátolta az ősi-ség, valamint az ingó tőkének észrevehető hiánya. Az ötvenes években legalább ez utóbbi tekintetben még nem áll be gyökeres változás. Ellenben később, mikor megnyílnak azok a csatornák, amelyekben át nyugati Európából hozzánk mohón tudódnak be a beruházást kereső milliók, amikor az állam, a községek és magánosok szinte napról-napra újabb adósságot kötnek, a haladás nevében új veszedelmek támadnak a magyar földre, új békös súlyosulnak reá, megkötvé a földet mivelő és birtokló osztályok fejlődését és kockára téve a nehezen kivívott szabadságot.

Ne gondoljuk, hogy a közép- és nagybirtoknak az a pusztulása, mely nálunk mutatkozik és annyi panasznak tárgya, másutt nem volna tapasztalható. Bejárta Ausztriának nem egy tartományát és láttam, hogy a szorgalmas Tirolban, vagy a hullámverte Istriában s bizonyára a többi tartományokban is a régi földesuraknak csak nevét őrzi itt-ott a hagyomány és a népek hálája. A régi, félig összeomlott várak és várkastélyok ölen paraszt-család próbál küzdeni az étellel, s a telegkönyvek mutatják, hogy e küzdelem nekik sem könnyű.

A kimondott szabadság nyomában termő optimizmus az idegen tőkék beözönlése révén előálló értékelkedés birtokosaink törekvőbb s önmagában bizó részét reá bírja arra, hogy nagyobb vállalkozásokba bocsátkozzék. Hogy szerezzen, terjeszkedjék, hiszen a jövő oly szépnek látszik. A vételárt a legtöbb egészben törleszteni képtelen, de számíttást csinálva azt látja, hogy a jövedelem kifutja majd a kamatokat.

Egyéni szempontokból mérlegelve a helyzetet, nem ád magának számot arról, hogy ha százan és ezren lépnek erre az ösvényre, milyen hatása lesz ennek a nemzeti fejlődésre. A vételári hátraleköt gyánánt a birtokra kebelezett adósság nem járul csak produktívitásának emeléséhez. Nem is teheti, hiszen nem fordítják erre. Az ebből eredő kamatok és törlesztési részletek nyomják a birtok jövedelmét a nélkül, hogy annak emeléséhez hozzájárult volna. Ott tehát, ahol az ily módon való birtokszerezés nagy árnyakat vesz, a földet egy előbb nem érzett, igazán súlyos teher veri békóba. Nehéz ez akkor is, ha a zálogleveles kölcsönökről van szó, mennyivel veszedelmesebb azonban az állapot, ha a vételári hátraleköt törlesztésére a birtokos a mai takarékpénztáraink fölmondáshoz* alig kötött drága kölcsönökhöz kénytelen folyamodni.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A kereskedelmi- és iparkamara tegnap délután közgyűlést tartott Szabó Kálmán elnökletével. Előadók: Szávay Gyula, dr. Rédei Dezso és dr. Rác Lajos voltak.

A tárgyalás elején az elnöki előterjesztések során jelentést tett az elnökség az iparfelügyelői szolgálat decentralizációjáról és az annak folytatán beállott változásokról.

A kamarai titkári értekezletekről és azok tárgyalásainak eredményeiről, továbbá a Liège-ben tartott nemzetközi kamarai kongresszusról, melyért a titkárnak köszönetet szavazott a közgyűlés, a berlini nemzetközi gazdasági értekezlet tárgyalásairól, a szabadkai országos iparos gyűlésről tetteit ezután jelentés. Az ipartestületek tervezett országos szövetségét a kamara támogatni fogja.

A hadsereg lábbeli szállítási ügyében legutóbb tartott tárgyalások és kiosztások eredményeiről, a hadsereg terményszükséglete biztosításánál a kamara befolyásának biztosítása érdekében újabban tett intézkedésekről előterjesztett jelenléte után jelentette az elnökség, hogy a Gyáriparosok kerületi hitelszövetkezete megalakult. A kerületben ismét 5 szalmazónó tanfolyam nyitott és 3 helyen közműhely létesítettik.

Az Osztr.-Magy. Bank Huszon új mellékletét szervezték. Az ügyforgalomról referáló titkári jelentés után a tárgysorozatra térve, a kamara felterjesztéseire nyert miniszteri elintézkedés adattak elő.

A kereskedelmi miniszter a kamara jelentését helyeslőleg jóváhagyta.

Az államegélyes vállalatok vezetőinek kamarai illeték kötelezettsége megállapítottat.

A Máramaroszigeten szükséges vasuti külön lerakodó vágány létesítését a kereskedelmi miniszter megígérte.

A huszti és a nagyszőlősi agyagipari tanműhelyeket a miniszter megszünteti.

Több rendbeli államegély kérvény miniszteri elintézésre bejelentetett s a közös bizottság több új kérelem előterjesztéséről s ösztöndíjak adományozásáról tette megjelentését.

A debreczeni munkaközvetítő-intézet létesítése tárgyában a kamara újabb felterjesztést fog tenni a kereskedelmi miniszterhez.

A jelenlegi husrágaság orvoslása ügyében a közgyűlés — annak felismerése mellett, hogy a baj általános okai melyenfekvő gazdasági természetűek s világszerte azonos tüneteket mutat — általános és helyi intézkedéseket tart szükségesnek. Általánosak: a jószág állomány gyarapításának előmozdítása a növendék marha levágásának és kivitelének nehezítése által, takarmány vámos leszállítása és takarmány kedvezménye vasuti szállítása által s adórendszeri javítások. Helyiek: a vágatási díj és fogyasztási adó-terhek mérséklése, Nem találja czélserűnek a hatóságai erőltetett beavatkozást, nagyvágó létesítést stb.

A czéggállapotok rendezése tárgyában a rég megszűnt czégek hivatalból leendő törlése valamely módja iránt tett javaslatot.

Illetékes helyre előterjesztést teend az iránt, hogy az országos vásárookra való fuvarozás mintájára a hetivásárookra való fuvarozás is mentes legyen a vasárnapi munkaszünet alól ott, hol a hetivásár hétfő napra esik.

Támogatja a debreczeni kereskedők ama kérelmét, hogy a postagyűjtők egy-egy czégtől napoként 10 darab csomagnál többet, legfeljebb azonban 20 darabot vehessenek fel.

A tisztességtelen verseny tárgyában a kamara az O. M. K. E. megkeresésére a kerületében tapasztalt tüneteket és adatokat összegyűjtötte s a megkereső egyesület rendelkezésére bocsátja.

A vasuti bérletjegyek reformja tárgyában legutóbb történt miniszteri intézkedést, hogy t. i. 1906. év január 1-től féléves, sőt 15 napos bérletek, azoknál egyes vonal-csoportokra olcsóbb bérletek is fognak adni, örömmel veszi tudomásul. A gyorsvonatokhoz III. kocsiosztály csatolása iránt is intézkedést fog kérni. Végül több szakiskolai segély kérelmet tárgyalt le a közgyűlés, melyen a vidéki tagok is nagyszámmal vettek részt.

Hirek.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatóság bizottsága f. hó 8-ikán, délután 3 órakor tartotta hitelesítő közgyűlését *Kovács József* polgármester elnökletével.

— **Kinevezés.** Domahidy Elemér főispán törvényben gyökerező jogánál fogva dr. K. Kiss Józsefet díjtalan közgazgatójaként gyakoronokká nevezte ki.

— **A debreczeni jótékony nőegyletől.** A debreczeni jótékony nőegylet f. hó 5-ikén tartott rendkívüli közgyűlésében a Komlóssy Arthurné urasszony lemondása folytán megüresedett alelnöki tisztségre Weszprémy Zoltánné urasszonyt választotta meg. A megválasztott alelnököt 5 tag küldöttség hívta meg a közgyűlésbe, melynek nevében Koncz Ákos nőegyleti titkár üdvözölte hosszabb beszédben az új alelnököt, ki szívélyes szavakban köszönte meg megválasztását.

— **A sertés konzum-vásártér ügye.** A sertés konzum-vásártér ügye mindinkább közeledik a megvalósulás felé. A jog- és pénzügyi bizottság ma délután tartott ülésén mutatták be a sertés konzum-vásártér szabályrendeletét. A szabályrendeletet nem tárgyalták, mert szokosorositva tanulmányozás végett kiosztják a bizottsági tagok között.

— **A jogügyi bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnap tartott ülésén tárgyalta a csatornázás díjfelteleit.

